

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

gron-udvikling-ny-viden@lbst.dk

Landbrugsstyrelsen
J.nr. 21-1121-000001

Høring af lovforslag om Fonden for plantebaserede fødevarer j.nr. 21-1121-000001.

Landbrug & Fødevarer takker for muligheden for at kommentere og har følgende kommentarer til lovkastet.

Overordnede kommentarer

Danmark bør ikke fastsætte strammere regler end EU's regler tilsiger. Ved implementering af de nationale tilskudsregler bør EU bestemmelsernes rammer for tilskudsordninger udnyttes fuldt ud. Danmark bør f.eks. ikke selv indsætte nationale opstramninger om indsendelse, tilsagn, tilskudsbetingelser og tilskudssatser.

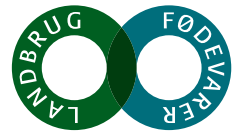
For L&F er det afgørende, at der bliver tale om en attraktiv ordning for den meget brede skare af potentielle ansøgere. Ordningen skal fremme innovation og bør således i sin implementering og fastlæggelse af betingelser tage højde for den procesrisiko, der følger at innovationsprojekters natur, hvor man ikke er sikker på, om man når de afsatte mål, og hvor der undervejs kan opstå ny erkendelser og ideer.

For L&F er det afgørende at projekterne, ikke mindst på det primære område, kan medfinansieres 100%, herunder om nødvendigt samfinansieres med midler fra andre tilskudsordninger. Dette fordrer, at der opnås statsstøttegodkendelser både under den generelle gruppefritagelsesforordning og landbrugsforordningen.

L&F opfordrer til, at tilskudsregler og betingelser snarest muligt formuleres og at disse sendes i høring. Tilrettelæggelsen af vilkår og tilskudsregler for forsknings- og vidensformidlingsinstitutioner bør tage afsæt i den nuværende "*Vejledning om definitionen af en forsknings- og videnformidlingsinstitution*" fra Landbrugsstyrelsen. Anerkendelsen som forsknings- og videnformidlingsorganisation er afgørende for, at private forsknings- og vidensformidlingsinstitutioner, som opfylder kriterierne, kan bidrage med deres ekspertise i på et økonomisk forsvarligt grundlag. Det gælder eksempelvis GTS institutterne, Innovationscenter for Økologisk Landbrug og SEGES Innovation. Desuden vil vi henlede opmærksomheden på "*Udkast til Vejledning om effektiv tilskudsforvaltning*", som Økonomistyrelsen sendte i høring den 4. juli 2022.

I udkastet til lovforslaget henvises flere steder til de gældende rammer og vilkår for GUDP. I den igangværende høring om revision af bekendtgørelsen for GUDP har L&F netop gjort gældende, at GUDP-bestemmelserne ikke tager højde for forsknings- og videnformidlingsinstitutionernes rolle. Dette er uddybet i vores høringssvar fra 6. juni 2022. (J.nr. 21-0120-000006).

Når der laves en overgangsordning, hvor nogle af midlerne udmøntes i 2022 og 2023 gennem andre ordninger, er det helt afgørende at igangsatte projektaktiviteter ikke kommer i klemme ift.

mulighed for at søge i Fonden for plantebaserede fødevarer, når denne kommer i gang (bl.a. jf. § 10). Det er vigtigt for potentielle ansøgere, at dette kommunikerer klart ud, så der ikke skabes usikkerhed om at man afskærer sig fra senere ansøgninger til et givent område.

En generel kommentar til teksten er, at der i de forskellige kapitler bør være overensstemmelse mellem eksemplerne på hvad der kan gives støtte til. De er nævnt i meget forskellig detaljeringsgrad i de forskellige kapitler, hvilket kan give anledning til tvivl og fortolkninger.

En generel kommentar er, at lovforslaget flere steder er unødigt upræcist. Flere steder står "foreslås", "forventes" og "ca.". Hvor det overhovedet er muligt, bør teksten være præcis. (Fx i bemærkningerne står "Fonden foreslås ledet af en bestyrelse, der foreslås udpeget af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri". Her bør klart stå, "Fonden ledes af en bestyrelse, der udpeges af").

Specifikke kommentarer

§1

Der står: "Fonden for Plantebaserede Fødevarer oprettes som en tilskudsordning inden for den offentlige forvaltning."

Sætningen er uklar. Er tilskudsordningen målrettet den offentlige forvaltning eller administreres den af den offentlige forvaltning? Forslag til alternativ formulering: "Med denne lov oprettes Fonden for Plantebaserede Fødevarer. Fonden administreres af Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri. Fonden er udpeget til at varetage forvaltningen af en tilskudsordning i overensstemmelse med fondens formål." og herefter et stk. 2 der forklarer fondens formål.

§ 2

Der bør ikke gives eksempler i selve loven, således at der kan drages tvivl om, hvad der er inkluderet og ikke inkluderet. Det anbefales, at følgende slettes "såsom sortsudvikling, dyrkning og forarbejdning,".

§ 3 Bestyrelsen

Der bør være klart, at der er mulighed for genudpegningsperiode for én periode. Dette med henblik på at sikre at ikke hele bestyrelsen skal udskiftes på en gang.

§ 4 Sekretariatsfunktion

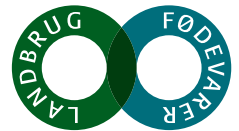
Der er afsat ca. 7 mio. kr. ud af 85 mio. kr. årligt i perioden 2023-30. De 7 mio. kr. bør være et maksimum. Baseret på erfaringer med fondsadministration vurderes beløbet at være meget højt, og der henstilles til, at der udvises stor omkostningsbevidsthed, idet midlerne går fra projekter. Vi opfordrer til, at forvaltningen af ordningen tilrettelægges således at forvaltningssystemer, ansøgningsformularer, formularer/skabeloner til status- og økonomirapportering m.m. fra andre tilskudsordninger genbruges i størst muligt omfang. L&F ser gerne at ordningen igangsættes snarest muligt og med mest mulig fokus på det faglige indhold af projekterne. Der er således ikke behov for administrativ nytænkning af ordningen.

§ 5 Fondens strategi

Strategien bør følge udpegningsperioden, således at en ny bestyrelse ikke arver en tidligere bestyrelses strategi.

Stk. 2. Handlingsplan

Handlingsplanen bør alene besluttes af bestyrelsen, og bør således ikke skulle til godkendelse hos Ministeren.

Stk. 5

Der står "*Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte nærmere regler for fondens strategi og handlingsplaner*". Det er meget uklart hvad det handler om og giver stort rum for fortolkning. Det som der evt. kunne være brug for er, at ministeren påser, at strategien tager højde for og formidles til de øvrige bevilligende organer, som har fokus på plantebaserede fødevarer som det også delvist er nævnt i bemærkningerne afsnit 2.1.2.4.

§ 6 Tilskudssatser

Der bør af hensyn til ansøgernes planlægning tilstræbes, at støttesatserne så vidt muligt ikke varierer fra år til år, og at man udnytter de maksimale tilskudsprocenter jf. de indledende bemærkninger. Ansøgernes planlægningshorisont hvad angår udvikling er ofte meget lang. Eksemplet i bemærkningerne side 22 "*Som eksempel vil bestyrelsen kunne fastsætte, at der ydes op til 50 pct. i støtte til en given kategori af projekter, selvom det efter de af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsatte regler er muligt at yde op til 70 pct. i støtte.*" bør under alle omstændigheder slettes.

§ 8 tilskudsbetingelser og maksimale tilskudssatser

Der henstilles til, at Fonden som udgangspunkt benytter de maksimale tilskudssatser. Det bør ikke være et vurderingskriterium, at der kan opnås tilskud fra andre ordninger. Dette begrundes bl.a. i at det administrativt er meget byrdefuldt at administrere og kontrollere projekter, som finansieres af flere tilskudsgivere.

Det er positivt, at projekterne kan være flerårige.

Under saglige kriterier mangler det at nævne ansøgers og organisationens faglige kompetence og økonomiske og administrative kapacitet til at løfte projektet. Til gengæld bør de organisatoriske forhold ikke være et kriterium.

Under tilskudsberettigede bør eksplicit nævnes "*andre offentlige og private forsknings- og videnformidlingsorganisationer*".

§10

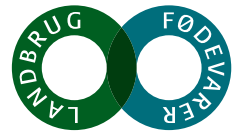
Der står "*Det er en betingelse for at opnå tilsagn om tilskud fra fonden, at projektet eller aktiviteten ikke er påbegyndt, før der er givet tilsagn.*"

Det anbefales i lighed med andre støtteordninger, herunder afgiftsfondene, at det i stedet fastlægges "*Der kan ikke ydes tilskud til projekter eller aktiviteter, der allerede er påbegyndt, inden ansøgningen om tilskud er indsendt.*" Herved opnås en højere fleksibilitet og projekterne kan igangsættes for egen regning indtil evt. tilsagn foreligger. Ikke mindst på det primære landbrugsområde kan der være behov for at komme i gang med sæsonafhængige aktiviteter for ikke at sinke projekterne med en dyrknings sæson. Der synes ikke i EU reglerne at ligge en begrundelse for, at denne begrænsning er lagt ind i loven.

§ 13 om kontrol

Forslaget indebærer, at fonden får adgang til kontrolbesøg hos tilskudsmodtager.

Der er fra Landbrug & Fødevarers side stort fokus på kontrolhjemler og retningslinjer for kontroludførelsen i både retssikkerhedsloven og forvaltningsloven.

Justitsministeriet udarbejder årligt en redegørelse om myndighedernes brug af tvangsindgreb. Disse redegørelser har i flere år vist, at antallet af bestemmelser i lovgivningen, der giver myndighederne adgang til tvangsindgreb over for borgerne, løbende vokser. Alene i 2021 er der vedtaget i alt 38 bestemmelser vedrørende forvaltningens adgang til at gennemføre tvangsindgreb omfattet af retssikkerhedsloven, jf. den seneste rapport fra Justitsministeriet om udviklingen i antal hjemler. (2021 R 13.pdf (folketingstidende.dk)).

Det er i sig selv vidtgående, hver gang der skabes en hjemmel til at gennemføre administrativ kontrol uden forudgående retskendelse, som ellers er udgangspunktet ifølge grundloven. Det er på den baggrund ekstra vigtigt med forsikringer om iagttagelse af det almindelige proportionalitetsprincip, der bevirker, at et kontrolbesøg ikke må være uforholdsmæssigt alvorligt eller unødvendigt. Derfor er det bekymrende, at man i lovforslaget ikke har medtaget den sædvanlige passus om, at "de kontrollerende myndigheder til enhver tid, såfremt det skønnes nødvendigt, mod behørig legitimation har adgang", dvs. har indbygget en proportionalitetsbetragtning.

Ordlyden i lovforslaget er derimod som følger i stk. 1: § 13. *Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri eller den, ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri bemyndiger hertil, har til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til lokaliteter, der ejes eller drives af en fysisk eller juridisk person, der har modtaget tilsagn om tilskud efter denne lov med henblik på at kunne gennemføre kontrol med tilskudsmodtagere. På tilsvarende måde har ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri eller den, ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri bemyndiger hertil, adgang til regnskaber, forretningsbøger, papirer m.v., herunder også materiale, der opbevares i elektronisk form, for at tilvejebringe oplysninger til brug for løsning af opgaver i henhold til denne lov eller til regler, der er fastsat i medfør af denne lov.*

Det er derimod positivt, at det i lovbemærkningerne (afsnit 2.1.2.6.) fremgår, at tilsynet skal varsles senest 14 dage, inden kontrollen gennemføres, medmindre formålet med kontrollen dermed forspildes, jf. lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter, jf. lovbekendtgørelse nr. 1121 af 12. november 2019 (retssikkerhedsloven).

Det er afgørende for Landbrug & Fødevarer, at lovgiver vedholdende har fokus på, hvorvidt balancen/proportionaliteten er den rette mellem hensynet til privatlivet og hensynet til kontrol med om lovgivningen bliver overholdt. Det er imidlertid vores opfattelse, at den nuværende ordlyd af § 13 ikke i tilstrækkelig grad skaber denne forsikring om den fornødne balance og forholdsmæssighed.

Kommentarer til bemærkningerne

Ad 1.

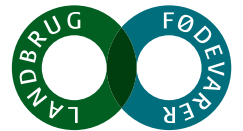
Under tilskudsmodtagere bør "uddannelsesinstitutioner" fremgå eksplicit.

Ad 2.1.2.

Der står: "Fonden vil således adskille sig fra både landbrugets fonde og fra GUDP bl.a. i forhold til indstillingsberettigede til bestyrelsen, sammensætningen af bestyrelsen og sekretariatsbetjeningen, hvilket sikrer den fornødne uafhængighed og relevante faglige kompetencer til bestyrelsen."

Der synes ikke at være nogen grund til at stille andre tilskudsgivere i et andet lys.

Formuleringen bør være; "Sammensætningen af bestyrelsen og sekretariatsbetjeningen har til formål at sikre den fornødne uafhængighed og relevante faglige kompetencer til bestyrelsen."

Ad 9. Forholdet til EU-retten

Hvad er betingelserne, når der skal gives støtte til afsætningsfremme og fremstødsforanstaltninger?

Vi forudsætter, at der kan ydes op til 100%.

Med venlig hilsen

Morten Andersen Linnet
Chefkonsulent

Forsknings- og uddannelsespolitik
27245969
mal@lf.dk